

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijöiden ja ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksista

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijöiden ja ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksista (HE 177/2017 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Riitta Kokko-Herrala, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Ismo Heinström, Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
- asiantuntija Piritta Poikonen, Finanssiala ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Valion Eläkekassa
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Akava ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki työntekijöiden ja ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksista. Lailla pantaisiin täytäntöön jäsenvaltioiden välisen työntekijöiden liikkuvuuden edistämistä lisäeläkeoikeuksien hankkimista ja säilyttämistä parantamalla koskevista vähimmäisvaatimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi. Lisäksi täydennettäisiin yhteisön alueella liikkuvien palkattujen työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksien suojaamisesta annetun neuvoston direktiivin täytäntöönpanoa. Lakia ei sovellettaisi lakisääteisiin eläkkeisiin. Lain soveltamisalaan kuuluisivat työsuhteeseen ja ammatinharjoittamiseen perustuvat lakisääteistä eläkettä täydentävät lisäeläkkeet henkivakuutusyhtiöissä, eläkesäätiöissä ja -kassoissa sekä työnantajan lisäeläkesitoumus eli suora lisäeläkejärjestely. Työntekijää tai ammatinharjoittajaa ei voisi sopimuksella tai lisäeläkejärjestelmän säännöillä

Valiokunnan mietintö StVM 1/2018 vp

asettaa ehdotetussa laissa säädettyä heikompaan asemaan. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2018.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksellä implementoidaan EU -direktiivi 2014/50/EU, joka koskee työntekijöiden lisäeläkeoikeuksien hankkimista ja säilyttämistä tilanteissa, joissa työntekijä siirtyy toiseen jäsenvaltioon taikka ETA -maahan. Sääntelyn tavoitteena on, etteivät lisäeläkeoikeudet muodosta työntekijöiden liikkuvuuden estettä. Toiseen maahan lähtevä työntekijä ei direktiivin mukaan saa joutua työnantajan järjestämän vapaaehtoisen lisäeläkkeen säilymisen osalta huonompaan asemaan kuin lähtömaahan jäävä työntekijä. Lisäksi hallituksen esityksellä täsmennetään joitakin direktiivin 98/49/EY johdosta annettuja kansallisia säännöksiä. Mainittu direktiivi koskee yhteisön alueella liikkuvien työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksien suojaamista.

Esitys ei koske lakisääteisiä eläkkeitä. Direktiivin tarkoittamilla lisäeläkkeillä on Suomessa vähäinen merkitys, toisin kuin useimmissa jäsenmaissa, joissa direktiivin tarkoittamat eläkkeet muodostavat merkittävän osan eläketurvasta ja monissa maissa ainoan ansioihin sidoksissa olevan osan. Direktiivi soveltuukin lähtökohtaisesti huonosti Suomen eläkejärjestelmään, jossa lisäeläkkeiden käyttötarkoitus on ollut toisenlainen. Lisäeläkkeitä on Suomessa käytetty lähinnä työntekijöiden sitouttamiseen ja palkitsemiseen.

Valiokunta pitää lakiehdotusta kannatettavana. On hyvä, että direktiivi implementoidaan ilman kansallista lisäsääntelyä. Lisäksi lakiehdotuksessa käytetään tarkoituksenmukaisesti myös direktiivin mahdollistamia rajauksia ja sallitaan hallinnollista työtä helpottavia käytäntöjä, kuten esimerkiksi mahdollisuus maksaa pääoma-arvoltaan pienet lisäeläkkeet kertasuorituksena.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 177/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 21.2.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Krista Kiuru sd
varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk

Valiokunnan mietintö StVM 1/2018 vp

jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Anne Louhelainen sin
jäsen Ulla Parviainen kesk
jäsen Pekka Puska kesk
jäsen Sari Raassina kok
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Vesa-Matti Saarakkala sin
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Martti Talja kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää